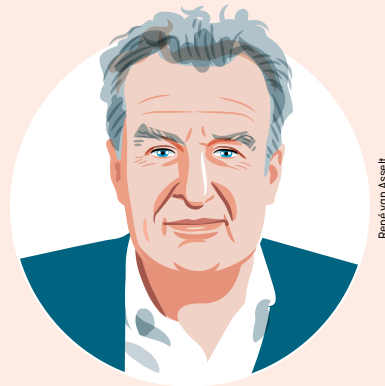


Af en toe remmen is nodig, ook voor look-zonder-look



René van Asselt

Jammer, dit wordt een kabinet dat op de rem gaat staan. Aldus een commentator in het natuurprogramma *Vroege Vogels* van BNNVARA op zondagochtend. De commentator doelde op het beleid ten aanzien van natuur, milieu en klimaat.

Ook in het tv-journaal werden de afgelopen tijd regelmatig voorbijgangers aangesproken met de vraag wat ze vinden van het kabinet dat nu in de steigers staat. Daar zaten mensen bij die het fijn vinden dat de nieuwe ploeg op de rem gaat staan bij immigratie, maar ook zij voegden eraan toe dat ze het wel zonde vinden dat klimaat en natuur daarvan de dupe zijn.

Maar is dat zo?

Remmen is vaak nodig om te komen waar je wil. Ik moest onlangs vanuit Rotterdam naar Amsterdam – een stad waar ik graag kom – en heb 93 keer het rempedaal ingedrukt. Ook politici en bestuurders moeten soms op de rem staan. Dat verwachten kiezers van hen. Dat heet daadkracht, knopen doorhakken. Zo'n nieuwe ploeg moet aandacht aan veel onderwerpen schenken. De veiligheid aan de oostgrenzen van Europa, het opkomend antisemitisme (jazeker, ook in islamitische kring), één op de drie schoolverlaters analfabeet, de huizenmarkt op slot voor starters, boeren en vissers die voor hun voortbestaan moeten vrezin, dat het land aantrekkelijk blijft voor bedrijven als Tata Steel, Shell en ASML.

Om gillend gek van te worden, zoveel keuzes, en dus moeten er naast prioriteiten ook posterioriteiten zijn. Natuur, milieu en klimaat moeten nu even achter aansluiten. Er gaan nog steeds tientallen miljarden euro's naar toe, maar minder dan onder vorige kabinetten.

Even bij wijze van intermezzo, u zult zo langzamerhand weten dat ik een liefhebber van de natuur ben. Ik ontdekte op de golfbaan onlangs dat er zoiets bestaat als look-zonder-look, een prachtig plantje met hartvormige bladeren en witte bloemen, dat in de schaduw groeit en een beetje naar uien dan wel knoflook ruikt, maar geen lid is van de ui-familie – vandaar die wonderschone naam. Als ik zo'n nieuw plantje ontdek, is mijn dag goed, eigenlijk is het nog leuker dan een birdie.

Maar ook voor liefhebbers van de natuur en mensen die vrezin dat de zeespiegel weleens meer kan stijgen dan hen lief is (tot die groep behoor ik eveneens) zal het een goede zaak zijn als het nieuwe kabinet even wat minder met geld smijt voor zogenaamd groene doelen.

Daar zijn diverse argumenten voor. Ten eerste: het is denkbaar dat er allerlei jonge mensen aankomen (dan moet het kabinet-Schoof wel iets doen aan dat abominable onderwijs – het Nederlandse is bijna het slechtste van Europa!) met briljante ideeën om de opwarming tegen te gaan. Maar dan dient er genoeg geld in de schatkist te zitten om die plannen uit te voeren. Gooien wij nu geld over de balk, dan nemen onze kleinkinderen ons dat straks kwalijk. Het is hun erfenis.

Argument nummer 2: er ontstaat in Nederland een anti-industriële stemming. Ik was onlangs op bezoek bij een slim bedrijf, dat geen bord met hun naam op de openbare weg wilde, want tja, met al die rare actiegroepen tegenwoordig... Allerlei multinationals hebben hun hoofdzetel al elders gevestigd, menige burger wil dat ook Tata Steel, Chemours plus alle energie-intensieve bedrijven hun biezen pakken. Maar om groen beleid te voeren, moet er eerst geld voor groen beleid worden verdiend. Geld verdienen is nou niet bepaald de favoriete bezigheid van de milieubeweging.

Een kabinet dat de industrie een warm hart toedraagt, is op lange termijn ook goed voor look-zonder-look.

Tenslotte, als we er dan toch een links-rechts-kwestie van willen maken: was de planeet zo goed af met wat de kabinetten-Rutte deden, op instigatie van D66? Al die mensen die mopperen dat het kabinet op de rem gaat staan, willen vermoedelijk nog meer windmolenparken, stopcontact-eilanden en elektrolyzers op de Noordzee, waardoor dit natuurgebied tot een industrieterrein transformeert. D66 en de PvdA zijn verantwoordelijk voor de kolencentrales die nog maar kortgeleden zijn gebouwd. Dit kabinet gaat eindelijk kerncentrales bouwen. Die stoten geen CO₂, fijnstof of zwaveldioxide uit en sparen de natuur. Toch worden ze al meer dan twintig jaar tegengewerkt door de PvdA, GroenLinks, D66 en Milieudefensie.

Wie is er dan groen?

Om groen beleid te voeren, moet er eerst geld worden verdiend